

РЕШЕНИЕ

№ 2247

гр. София, 07.04.2014 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав,
в публично заседание на 02.12.2013 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Ася Атанасова и при участието на прокурора ДИМИТРОВ, като разгледа дело номер **8286** по описа за **2013** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.84, ал.2 и чл.85 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) вр. с чл.145–178 от Административно процесуалния кодекс (АПК).
Образувано е по жалба на А. А., гражданин на Р., срещу решение № УП-62 от 08.08.2013г. на Интервюиращ орган към Държавната агенция за бежанците (Д.), с което в ускорено производство и на основание чл.70, ал.1, т.1 вр. чл.13, ал.1, т.1 и т.2 от ЗУБ е отхвърлена молбата на жалбоподателя за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Жалбоподателят счита, че оспореното решение е незаконосъобразно поради съществено нарушение на административнопроизводствените правила и материалноправните разпоредби на закона: 1. В мотивите на решението административният орган (АО) необосновано приел, че по отношение на кандидата не може да се обоснове извод за риск от преследване и наличие на тежки посегателства. Нарушени са чл.8 и чл.9 от ЗУБ и чл.35 и чл.36 от АПК като АО не е изяснил фактическата обстановка по случая. 2. Решението е постановено в нарушение на чл.75, ал.2 от ЗУБ като АО не е изложил подробни аргументи относно сигурността в държавата на произход на кандидата. Това задължение на органа произтича от законовата гаранция за спазването на принципа (non refoulment) за забрана на връщането на чужденец в държава, в която е застрашена неговата свобода или живот, уреден в чл.33 от Конвенцията за статута на бежанците и реципиран в чл.4, ал.3 от ЗУБ.

Ответникът – Интервюиращ орган при Д. не изпраща представител по делото.

Процесуален представител на Д. излага съображения за неоснователност на жалбата и за законосъобразност на решението в писмени бележки по делото.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за неоснователност на жалбата.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна и правна страна следното:

От фактическа страна:

Административното производство е започнало с молба от кандидата до Д. за предоставяне на закрила - рег.№ 502/27.02.2013г. (лист 43 от делото).

На същата дата е съставен регистрационен лист с приложение (л.35-37). и е извършена е проверка в системата Е. (л.38). Същия ден молителят е запознат чрез писмени указания (л.39-41) с превод за реда за подаване на молбата, за процедурата, която ще се следва, за правата и задълженията му, както и за организации (л.42), предоставящи правна и социална помощ на чужденци.

Съгласно отразените в регистрационен лист данни молителят е гражданин на Р., [дата на раждане] в [населено място], Н., християнин, със средно образование, неженен, владеещ английски език. Обстоятелствата са потвърдени и с декларация по чл.30, т.3 от ЗУБ (л.33).

След покана (л.34), на 28.02.2013г., с молителя е проведено първо интервю (л.26-30). Той потвърждава самоличността си и другите данни съгласно регистрационния лист.

Заявява, че напуснал Р. през март 2011г., нелегално, за Б., с кола. Няма представа през кои страни е минал, след това с кораб се озовал в И.. Качил се на автобус и се озовал в Т.. През октомври 2012г. пристигнал нелегално в Б.. Като причини да търси закрила посочва (отг.18 от интервюто): „В Р. имаше етническа криза“.

С решение № 4086/05.07.2013г. (л.23) на решаващ орган при Д., е образувано производство за предоставяне на статут на лицето в Република Б.. Решението е връчено на 29.07.2013г., влязло е в сила поради необжалване и на 06.08.2013г. е образувано ускорено производство.

На 07.08.2013г. с чужденеца е проведено второ интервю (л.19-20). На него кандидатът заявява, че в Р. не е бил арестуван, съден или осъждан, не е бил член на политическа партия или организация. Напуснал Р. защото имало криза, „по-точно религиозен конфликт“ между хуту и тутси. Конфликтът ескалирал много и семейството му се наложило да бягат през 2011г. Враговете му – тутси – са против неговото племе и религия, тъй като тутси са основно мюсюлмани, често ги нападали. Брат му бил убит през 2010г. от тутси. Отговаря на въпроси за страната си (кой е президент, за националния флаг, национален празник).

Към административната преписка са приложени три справки на Дирекция „Международна дейност и европейски бежански фонд“ при Д. относно ситуацията в Р. (л.12-18).

Според първата от тях (от 2012г.) през 2010г. в Р. са проведени относително свободни и честни избори. Държавните сили за сигурност като правило са подчинени на гражданската власт. Въпреки това налице са и проблеми с човешките права – незаконни задържания, изтезания и изчезвания, извършвани от силите за сигурност, ограничения на свободата на словото и печата, тозмор над политически дисиденти и критици на управлението, над защитници на човешките права, налице са случаи на дискриминация над жени и деца. Правителството обаче се стреми да предприема

стъпки, включително по отношение силите за сигурност, за спиране на тези явления. По отношение малцинствата – действително в Р. е имало междуплеменна война и геноцид – през 1994г. Геноцидът е извършван от хуту спрямо тутси. От тази година насетне правителствата се стремят към национално помирение, премахват се етническите разделения и квотите за образование и работа. През 2012г. в К. е организирана кръгла маса с участието на дипломатическите мисии и на А. интернешънъл за обсъждане на нарушения на Конвенцията на О. против изтезанията. Същата година е приет по-либерален закон за политическите партии. В справката (на л.17) се казва, че „Няма никакви данни за въоръжени конфликти в страната“.

Според втората справка, актуална към януари 2013г., обстановката в страната след 2010г. е „относително стабилна“. Правителството има за свой приоритет репатрирането на руандийски бежанци. Все още са налице заплахи и съдебна разправа с журналисти и критикуващи управлението. Ограничена е свободата на сдружаване. Налице са и незаконни задържания. На 31.12.2011г. ВКБООН въвежда клауза за прекратяване по отношение на руандийските бежанци, което означава, че те следва да загубят статута си на бежанци. Впоследствие тази клауза е отложена но юни 2013г.

Според третата справка - от 17.07.2013г., на 30.06.2013г. е влязла в сила прекратяващата клауза. „През 2009г., след множество посещения на Р., ВКБООН постига съгласие с правителството на страната, че ситуацията там е стабилна и сигурна.“ (л.12). От началото на 2013г. (до датата на справката) в страната са се завърнали повече от 3000 бежанци от К..

Като е обсъдил описаното по горе АО е постановил оспореното решение (л.7-10).

В решението е прието, че молбата е неоснователна, че кандидатът се мотивира с общоизвестни за Р. проблеми от близкото минало, че не познава същността на конфликта между хуту и тутси, който е етнически, а не религиозен, че не знае, че към момента този конфликт вече не съществува, което се потвърждавало от справките, че не знае елементарни факти за Р., че сочените от него причини са извън предмета на ЗУБ и не обосновават основателен страх от преследване (по смисъла на чл.13, ал.1, т., и т.2 от ЗУБ).

Поради това АО е приел, че лицето не е било преследвано в страната си по смисъла на чл.8, ал.1 от ЗУБ.

В решението е прието, че липсват и предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут, тъй като лицето не прави релевантни твърдения по чл.9, ал.1, т.1-2 от ЗУБ.

Решението е връчено на 12.08.2013г. с преводач.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена чрез органа на 16.08.2013г в седмодневния срок по чл.84, ал.2 от ЗУБ. Подадена е от активно легитимирано лице, имащо право и интерес от обжалване на административния акт. Поради това същата се явява процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Обжалваното решение е издадено от компетентен за съответното производство орган - интервюиращ орган при Д. (К. И.), в кръга на предоставените му от закона правомощия и определен за такъв със заповед по чл.48, ал.1, т.10 от ЗУБ (л.11).

Молителят е бил информиран за правата му - разяснена му е процедурата, по която се подават и разглеждат молби за закрила в Р.Б., посочени са му и организации, помагащи на чужденци. И двете интервюта са проведени с преводач на разбираем от него език, решението е връчено също с преводач.

В съответствие с изискването на чл.41, ал.1, т.1 от ЗДАНС и чл.58, ал.7 от ЗУБ е взето становище на Д. (л.24) по подадената от чужденеца молба за закрила, в което е изразено становище, че Д. не възразява да бъде предоставена закрила в Р.Б. на молителя, в случай, че той отговаря на условията по ЗУБ.

И трите справки за страната на произход на кандидата са актуални към момента напускане му на страната и към момента на постановяване на оспореното решение.

Констатира се обаче неправилно приложение на материалния закон и съобразно неправилно приложени хипотези на правна норма от ЗУБ е допуснато и нарушение на административнопроизводствените правила, като е проведено ускорено производство (основания за незаконосъобразност по чл.146, т.3 и 4 от АПК) по следните съображения.

В случая е проведено ускорено производство (споменаването в заглавната част, че решението е по общия ред очевидно е техническа грешка) и е издадено решение по молбата от интервюиращ орган. Основанието, което се посочва е чл.70, ал.1, т.1 във връзка с чл.13, ал.1, т.1 и т.2 от ЗУБ. Съгласно същите молбата на чужденец за предоставяне статут на бежанец или хуманитарен статут се отхвърля като явно неоснователна, когато не са налице условията по чл. 8, ал. 1 и 9, съответно по чл. 9, ал. 1, 6 и 8, и чужденецът: 1. се позовава на основания извън предмета на този закон; 2. не посочва никакви причини за основателен страх от преследване.

Наведените от АО хипотези за отказ по чл.13, ал.1, т.1 и т.2 не кореспондират със заявеното от кандидата. Заявеният от него ескалиращ религиозен конфликт в страната му на произход, между неговата религия хуту и тутси, заради който твърди, че се наложило да бяга, не би могло да се приеме, че представлява основание извън предмета на ЗУБ, защото страхът от преследване заради религия и свързаните с религията вътрешни конфликти са сред основанията за търсене на закрила, предвидени в ЗУБ. Именно враждата между племената, религиозният конфликт жалбоподателят конкретизира като основание за страха си, което пък не би могло да се определи като непосочване на никакви причини за основателен страх от преследване. Конкретизира страха си с историята за смъртта на брат му, който твърди, че бил убит, докато бил на работа. Тоест основанията за страх са уточнени от кандидата и попадат в предмета на ЗУБ. Доколко обаче са основателни, доколко бежанската история на жалбоподателя е правдоподобна, а и доказана и обосноваваща предоставяне на особена закрила по ЗУБ, обаче е въпрос, който следва да се обсъди извън хипотезите на чл.13, ал.1, т.1 и т.2 от ЗУБ, като основание за ускорено производство. Констатациите на АО, че от твърденията на кандидата ставало ясно, че не познавал същността на конфликта между тутси и хуту и че такъв не съществувал към момента, като се коментират приложените справки, са относими към основателността на молбата, перценявана в общо производство, доколкото не се обосновават от АО наведените две хипотези на явна неоснователност по чл.13, ал.1 от ЗУБ.

Квалификацията дали заявеният от жалбоподателя конфликт е религиозен или етнически и дали същият все още съществува към момента, в който кандидата търси закрила, също не обосновава явна неоснователност на молбата по причини извън предмета на ЗУБ и непосочване на никакви причини за основателен страх от преследване. От значение е дали такъв конфликт съществува и може ли да е причина за основателен страх от преследване към момента в контекста на бежанската история на жалбоподателя.

Като е приложил хипотези на ЗУБ за явна неоснователност на молбата, несъответстващи на заявеното от кандидата и провел ускорено производство заради тези хипотези, АО е издал незаконосъобразен акт, който следва да бъде отменен. Съдът обаче не е инстанция по същество в производството по ЗУБ и не би могъл да решава въпроса за първи път, доколкото естеството на актовете, които се издават в тези производства са от компетентност на органите за закрила при Д.. Поради това и не може да се произнася по преценка молбата на кандидата на други основания, различни от незаконосъобразно приложеното от АО.

На основание чл.173, ал.2 от АПК и чл.90, ал.2 от ЗУБ преписката следва да се изпрати на председателя на Д. за произнасяне по молбата на А. А.. АО следва да изследва основателността на молбата като прецени заявеното от кандидата в общо производство в контекста на чл.8 и чл.9 от ЗУБ.

Воден от горното и на основание чл.90 от ЗУБ и чл. 172, ал. 2, предл. посл. и чл.173, ал.2 от АПК, Административен съд София град, I отделение, 6-ти състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на А. А., гражданин на Р. Решение № УП-62/08.08.2013г. на Интервюиращ орган към Държавната агенция за бежанците, с което в ускорено производство и на основание чл.70, ал.1, т.1 вр. чл.13, ал.1, т.1 и т.2 от ЗУБ е отхвърлена молбата му за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут и ИЗПРАЩА делото като преписка на председателя на Д. за произнасяне по молбата на А. А. за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут при спазване на указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени с решението.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ:
(Боряна Бороджиева)